

Rapport

h2>Klacht

Verzoekers klagen erover dat de Dienst Wegverkeer (RDW) hen met de zinsnede "met de Eigen Verklaring gaat u naar een (Arbo-)arts voor een medisch onderzoek" bij brief van 10 augustus 2008 onduidelijk heeft voorgelicht over de medische keuring die hun zoon diende te ondergaan in het kader van de verlenging van zijn rijbewijs.

Beoordeling

I. Bevindingen

1. In het belang van de veiligheid op de weg is een groot aantal regels opgesteld. Een van die regels verplicht een deel van de rijbewijshouders om bij de aanvraag van een (nieuw) rijbewijs over een Verklaring van geschiktheid te beschikken. Iedereen die voor het eerst een rijbewijs voor het besturen van een auto of motor of zwaarder voertuig aanvraagt heeft die verklaring nodig. In geval van verlenging van de geldigheid van het rijbewijs moeten krachtens die regels ook de volgende personen een Verklaring van geschiktheid hebben: zeventigplussers en een deel van de aanvragers die tussen de 65 en 70 jaar zijn, diegenen die een rijbewijs hebben voor de categorieën C, CE, D en DE en diegenen waarbij een aantekening in het rijbewijzenregister is opgenomen waaruit blijkt dat een Verklaring van geschiktheid noodzakelijk is.

De Dienst Wegverkeer (RDW) stuurt herinneringsbrieven aan de rijbewijshouders als de geldigheid van het rijbewijs gaat verlopen. In de herinneringsbrief wordt informatie gegeven over het vernieuwen van het rijbewijs. Op de achterzijde van de brief wordt standaardinformatie gegeven over de medische keuring, dat in een aantal gevallen verplicht is voordat een nieuw rijbewijs aangevraagd kan worden. De aangeschreven rijbewijshouder wordt geïnformeerd over het aanvraagformulier "Eigen verklaring" dat nodig is voor de medische keuring.

2. De zoon van verzoekers werd per brief van 10 augustus 2008 door de RDW herinnerd aan het feit dat zijn rijbewijs vóór 1 november 2008 vernieuwd diende te worden bij de afdeling Burgerzaken / Publiekszaken van zijn gemeente. In deze brief werd de zoon onder andere geïnformeerd over wat hij nodig heeft voor de verlenging van zijn rijbewijs. Daarbij stond dat in geval een medische verklaring van geschiktheid nodig mocht blijken te zijn, hij deze het best zo spoedig mogelijk zou kunnen aanvragen, omdat de medische procedure meer dan drie maanden kan duren. In de brief werd voor aanvullende informatie met betrekking tot de verklaring verwezen naar de achterzijde van de brief.

3. Op de achterzijde van de brief werd ten aanzien van de medische keuring het volgende gemeld:

"Voor de medische keuring heeft u een aanvraagformulier "Eigen verklaring" nodig. Deze kunt u verkrijgen bij uw gemeente of bij het CBR. Met de Eigen verklaring gaat u naar een (Arbo-)arts voor een medisch onderzoek. Een gedeelte van de Eigen verklaring vult u zelf in, terwijl het andere deel door de keurende arts moet worden ingevuld. Deze stuurt u vervolgens naar het CBR. Aan de Eigen verklaring en het medisch onderzoek zijn kosten verbonden.

Als alles in orde is, krijgt u na enkele weken bericht van het CBR, vervolgens kunt u een rijbewijs gaan aanvragen."

4. De zoon ging vervolgens naar een Arbo-arts voor een medische keuring en stuurde daarna de volledig ingevulde Eigen verklaring op naar het CBR. Het CBR verwees de zoon voor een aanvullende keuring naar een neuroloog. De zoon werd hierdoor met extra kosten (kosten van de medische keuring door de neuroloog) geconfronteerd.

5. Verzoekers dienden hierover op 9 september 2008 een klacht in bij de RDW te Veendam. Hierin schreven zij ondermeer:

"Uw brief vinden wij onduidelijk over wie deze keuring mag uitvoeren. {Arbo}, arts, beiden worden in uw brief vermeldt. Wij kiezen gezien de kosten uiteraard voor de Arbo arts, maar helaas, afgekeurd door het C.B.R. Graag willen wij de te maken kosten voor het neurologisch onderzoek bij u declareren, dit op advies van degene die wij hierover gesproken hebben op 8 sept. jl. "

6. De RDW beantwoordde de brief van verzoekers op 29 september 2008 met de mededeling dat de brief was doorgestuurd naar het Centraal Bureau Rijvaardigheids-bewijzen (CBR) met het verzoek de behandeling van de klacht over te nemen. De RDW had dat gedaan omdat de klacht van verzoekers over de medische keuring ging.

7. Het CBR stuurde verzoekers op 8 oktober 2008 een brief met daarin een uitleg over het verloop van de Eigen verklaring procedure. Het CBR wees erop dat de informatie van de RDW betreffende de Eigen verklaring algemeen van aard is. Bij het CBR is de zoon bekend met epilepsie. Als gevolg daarvan heeft de zoon in oktober 2007 een geldigheidsduur van één jaar voor zijn rijbewijs gekregen. Dat betekende dat na het verloop van de geldigheidsduur een Eigen verklaring ingediend moest worden en voor de medische beoordeling opnieuw een rapport van de neuroloog noodzakelijk was. Indien iemand niet bekend is bij het CBR en één of meer vragen op de Eigen verklaring positief beantwoord worden, dan dient er een aantekening van een keurend arts geplaatst te worden.

Het CBR wees verzoekers erop dat in het geval van de zoon een rapport van de neuroloog nodig was. De verklaring van de Arbo-arts was onvoldoende. De zoon was daarom naar

de neuroloog verwezen. Kosten voor een dergelijk onderzoek zijn voor rekening van betrokkene en komen in dit geval niet voor vergoeding in aanmerking.

8. Verzoekers konden zich niet vinden in de reactie van het CBR en dienden op 17 oktober 2008 een klacht in bij de directie van de RDW te Zoetermeer. Verzoekers stelden dat de zoon in de brief van de RDW van 10 augustus 2008 op de mogelijkheid gewezen was dat hij zich ook door een Arbo-arts kon laten keuren. Doordat het CBR alleen een keuring door een neuroloog accepteerde, achtten zij de informatie van de RDW onduidelijk. Verzoekers meenden dat het niet terecht was dat het CBR hun klacht heeft behandeld. Volgens hen had de RDW dat moeten doen en zij verlangden alsnog vergoeding van de dubbel gemaakte onkosten.

9. De RDW heeft verzoekers op 18 november 2008 onder meer meegedeeld dat de achterzijde van de brief van 10 augustus 2008 algemene informatie bevat over onder andere de medische keuring. Omdat de algemene informatie de verantwoordelijkheid van het CBR is, was de klacht van verzoekers doorgestuurd naar het CBR. De RDW concludeerde in de brief van 18 november 2008 dat in het geval van de zoon blijkbaar een specialistisch onderzoek nodig was en dat een keuring door een arts of Arbo-arts niet voldoende was.

10. Verzoekers wendden zich vervolgens tot de Nationale ombudsman. Verzoekers stelden door de RDW op onjuiste wijze te zijn ingelicht voor wat betreft de af te nemen keuring ten behoeve van de verlenging van het rijbewijs van hun zoon. Verzoekers achtten het niet terecht dat de kosten van het naar achteraf gebleken onnodige onderzoek door de Arbo-arts niet vergoed werden door de RDW. De Nationale ombudsman stelde vervolgens een onderzoek in door de klachtformulering aan de RDW voor te leggen. Het CBR werd om nadere informatie gevraagd.

11. De RDW deelde de Nationale ombudsman op 11 mei 2009 naar aanleiding van de klacht onder meer mee dat de brief van verzoekers van 9 september 2008 naar het CBR was doorgestuurd voor verdere behandeling. Reden daarvoor was dat de tekst over de Verklaring van Geschiktheid door het CBR aangeleverd was en dat het CBR daarvoor verantwoordelijk is.

De RDW gaf eveneens aan dat er regelmatig overleg plaatsvindt tussen het CBR en de RDW over onder andere de inhoud van de brief. Het CBR heeft naar aanleiding van allerlei ontwikkelingen, waaronder de klacht van verzoekers, een nieuw tekstvoorstel gedaan. De tekst op de achterzijde van de RDW-brief werd zodoende als volgt aangepast:

"Verklaring van geschiktheid?"

In een aantal gevallen hebt u voor de vernieuwing van het rijbewijs een Verklaring van geschiktheid nodig. Die verklaring vraagt u aan bij het CBR door het opsturen van een

formulier Eigen verklaring, dat u kunt kopen bij uw gemeente.

Wie hebben een Verklaring van geschiktheid nodig?

(...)

- Aanvragers van een rijbewijs voor motor of auto (categorieën A, B, BE), die medisch bekend zijn bij het CBR.

Uw gemeente kan u nader informeren of u tot één van deze groepen behoort.

Als alles in orde is, krijgt u enkele weken na het opsturen van de Eigen verklaring bericht van het CBR. Het CBR kan ook besluiten dat u voor een keuring naar een medisch specialist moet. Daarom is het belangrijk de Eigen verklaring op tijd op te sturen. Het CBR streeft ernaar om alle aanvragen voor een Verklaring van geschiktheid zo spoedig mogelijk af te handelen, met een maximumtermijn van 4 maanden. Zie www.cbr.nl/medisch.pp"

De RDW gaf aan dat het om algemene informatie gaat. De medische situatie of gewijzigde situatie van betrokkene is immers niet bekend bij de RDW. In deze tekst wordt verwezen naar de site van het CBR. Op de voorzijde van de brief wordt verwezen naar www.rijbewijs.nl. Ook via deze site kan men informatie en doorverwijzingen vinden naar de site van het CBR met betrekking tot de verklaring van geschiktheid.

12. Het CBR deelde onder meer het volgende mee.

Het formulier Eigen verklaring van de zoon was door het CBR op 22 augustus 2008 ontvangen. De zoon heeft toen meteen bericht van het CBR ontvangen dat hij zich door een neuroloog moest laten keuren, net als in 2007. Het CBR was op de hoogte van de door de RDW in standaardbrieven gegeven informatie met betrekking tot de medische keuring. Het CBR was van oordeel dat de betreffende gehanteerde tekst erg summier was en gaf de voorkeur aan een wat uitgebreidere - en duidelijkere - voorlichting. Het CBR vermoedde dat de RDW de door het CBR voorgestelde tekst niet heeft overgenomen, omdat er in de desbetreffende brief van de RDW ook nog ruimte moest worden gelaten voor de gemeentes om inlichtingen te verstrekken over de gang van zaken bij hun gemeente. Het CBR gaf aan in overleg te treden met de RDW over de (on)mogelijkheden om de door haar voorgestelde tekst op te (laten) nemen in de standaardbrief van de RDW. Dat overleg heeft plaatsgevonden en heeft niet geleid tot een nieuwe aanpassing van de tekst zoals vermeld in de brief van de RDW van 11 mei 2009.

Met betrekking tot de keuring door een (Arbo-)arts en/of een neuroloog merkte het CBR op dat de aanvraag van de zoon volgens de geldende procedure was verlopen. Indien de aanvrager één van de vragen op de Eigen verklaring positief beantwoordt, dient de aanvrager door een zelf uit te zoeken arts een aantekening op de verklaring te laten plaatsen (artikel 100 lid 2 van het Reglement rijbewijzen). Na beoordeling van de Eigen

verklaring is het CBR bevoegd van de aanvrager te vorderen dat deze zich alsnog laat keuren door een door het CBR aangewezen arts (artikel 101 lid 1 van het Reglement rijbewijzen). De zoon werd op deze gronden doorverwezen naar een neuroloog.

II. Beoordeling

13. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

14. Verzoekers stelden dat hun zoon onnodige kosten heeft moeten maken voor een, in hun ogen, onnodige keuring door de Arbo-arts door onvolledige informatie in de brief van de RDW. Op de achterzijde van de brief van de RDW van 10 augustus 2008 stond vermeld dat men met de Eigen verklaring naar een (Arbo-)arts moet gaan voor een medische keuring. Door deze informatie kon, aldus verzoekers, hun zoon niet weten dat een nadere keuring door een neuroloog vereist zou zijn. Volgens de RDW betrof deze tekst slechts algemene informatie en was de RDW niet op de hoogte van de situatie van de zoon.

15. De informatie van de RDW in de betreffende brief was niet volledig. Er werd niet vermeld dat het CBR na de keuring door een arts op basis van de Eigen verklaring nog een onderzoek door een medisch specialist kan eisen. Dat verzoekers dit hadden kunnen weten indien ze bijvoorbeeld de website www.rijbewijs.nl hadden geraadpleegd, doet daar niet aan af. Hoewel het tekstvoorstel afkomstig is van het CBR, blijft de RDW verantwoordelijk voor de informatie die in de brieven verstrekt wordt. Omdat de brief onvoldoende informatie bevatte, heeft de RDW gehandeld in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

16. De Nationale ombudsman merkt verder nog het volgende op. Dat de informatie in de betreffende brief niet volledig was, heeft niet hoeven leiden tot hogere kosten. De zoon van verzoekers had sowieso een aantekening van een arts op de Eigen verklaring nodig zoals staat vermeld in artikel 100 tweede lid van het Reglement rijbewijzen. Vervolgens kon hij, omdat hij bekend was met epilepsie, door het CBR doorverwezen worden naar een onafhankelijke neuroloog.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Dienst Wegverkeer (RDW) te Zoetermeer, is gegrond wegens schending van het beginsel van actieve en adequate informatieverstrekking.

Instemming

De Nationale ombudsman heeft met instemming ervan kennisgenomen dat de informatieve tekst betreffende de Eigen verklaring op de achterzijde van de brief van de RDW inmiddels is aangepast.

Onderzoek

Op 17 december 2008 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer en mevrouw V. te Wieringerwerf, met een klacht over een gedraging van de Dienst Wegverkeer (RDW) te Zoetermeer.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de Algemene Directeur van de Dienst Wegverkeer, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de Algemeen Directeur van de Dienst Wegverkeer verzocht op de klacht te reageren. Tevens werd het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen een aantal specifieke vragen gesteld.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

De reactie van de RDW gaf aanleiding het verslag op één punt aan te vullen.

De reacties van verzoekers en het CBR gaven geen aanleiding het verslag aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Verzoekschrift van 17 december 2008 aan de Nationale ombudsman.

Standpunt van de RDW van 11 mei 2009.

De antwoorden van het CBR van 14 mei 2009 op de gestelde vragen van de Nationale ombudsman van 26 maart 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

Reglement rijbewijzen (Besluit van 30 mei 1996, houdende uitvoering van de Wegenverkeerswet 1994)

Artikel 100, tweede lid. Aantekening van een arts

"2. Indien een of meer van de op de eigen verklaring gestelde vragen betreffende de lichamelijke en geestelijke geschiktheid van de aanvrager bevestigend worden beantwoord, dient op de eigen verklaring een aantekening van een arts te zijn gesteld waaruit de aard en de ernst van de afwijking blijken."

Artikel 101, eerste lid. Keuring door het CBR aangewezen deskundige

"1. Het CBR is bevoegd te vorderen dat de aanvrager zich op eigen kosten laat keuren door een of meer door het CBR aangewezen artsen of andere deskundigen dan wel dat

de aanvrager zich onderwerpt aan een technisch onderzoek, verricht door een door het CBR aangewezen deskundige, of aan een rijproef, afgenomen door een door het CBR aangewezen deskundige, indien:

a. de door de aanvrager overgelegde eigen verklaring dan wel, indien een geneeskundig verslag wordt vereist, het geneeskundig verslag daartoe aanleiding geeft."